

Varianta 81

Subiectul I:

a) $\sqrt{5}$. b) $2x + 4y - 5 = 0$. c) $a = \pm 2$. d) $x^2 + y^2 = 5$. e) 1. f) 0.

Subiectul II:

1. a) Probabilitatea cerută este egală cu $\frac{1}{2}$. b) Fie $a < b < c$ cele trei numere în progresie

aritmetică, deci $2b = a + c$ și, folosind $a + b + c = 9$, obținem

$b = 3, a = 1, c = 5$. c) $x = 4^2 = 16$. d) $x = 2$. e) $\min_{x \in \mathbf{R}} f(x) = -\frac{\Delta}{4a} = -4$.

2. a) $f'(x) = \frac{1}{1+x^2}$. b) $f'(x) > 0, \forall x \in \mathbf{R} \Rightarrow f$ este strict crescătoare pe $\mathbf{R}$.

c) $\lim_{x \rightarrow \pm\infty} \arctg x = \pm \frac{\pi}{2} \Rightarrow y = \pm \frac{\pi}{2}$ asimptote orizontale. d) 1. e) $\int_{-1}^1 f(x) dx = 0$.

Subiectul III:

a) Se verifică prin calcul.

b) $\sigma^2 = e \Leftrightarrow \sigma \cdot \sigma = e \Leftrightarrow \sigma = \sigma^{-1}$ și analog $\tau = \tau^{-1}$.

c) De exemplu $a = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 2 & 3 & 1 & 4 \end{pmatrix}$.

d) $\sigma \cdot \tau = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 2 & 1 & 3 & 4 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 3 & 2 & 4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 2 & 3 & 1 & 4 \end{pmatrix}$

$\tau \cdot \sigma = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 1 & 3 & 2 & 4 \end{pmatrix} \cdot \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 2 & 1 & 3 & 4 \end{pmatrix} = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 3 & 1 & 2 & 4 \end{pmatrix}$. Deci $\sigma \cdot \tau \neq \tau \cdot \sigma$.

e) S_4 are $4! = 24$ elemente.

f) Se arată prin calcul că, pentru $\sigma_1 = \begin{pmatrix} 1 & 2 & 3 & 4 \\ 4 & 1 & 2 & 3 \end{pmatrix}$, avem $\sigma_1^4 = e$.

g) Presupunem că exista o mulțime A care conține cel puțin 13 permutări cu proprietatea că oricare 2 comută. Se arată atunci că orice element din S_4 este un produs de 2 elemente din mulțimea A. Rezultă atunci că orice 2 elemente din S_4 comută ceea ce contrazice d). Deci presupunerea este falsă și problema este rezolvată.

Subiectul IV:

a) $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\sin nx}{\sin x} = \lim_{x \rightarrow 0} \frac{\frac{\sin nx}{nx} \cdot n}{\frac{\sin x}{x}} = n, \forall n \in \mathbf{N}^*$.

b) f_n este evident continuă pe $\left(0, \frac{\pi}{2}\right]$ și cum $\lim_{x \rightarrow 0} f_n(x) = n = f(0)$ ea este continuă și în $x = 0$

c) $I_1 = \int_0^{\frac{\pi}{2}} f_1(x) dx = \frac{\pi}{2}$. $I_2 = \int_0^{\frac{\pi}{2}} f_2(x) dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin 2x}{\sin x} dx = 2 \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos x dx = 2 \sin x \Big|_0^{\frac{\pi}{2}} = 2$.

$$d) I_n - I_{n-2} = I_1 = \int_0^{\frac{\pi}{2}} f_n(x) dx - \int_0^{\frac{\pi}{2}} f_{n-2}(x) dx = I_1 = \int_0^{\frac{\pi}{2}} f_n(x) - f_{n-2}(x) dx =$$

$$= \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin nx - \sin(n-2)x}{\sin x} dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{2 \sin x \cos \frac{2(n-1)x}{2}}{\sin x} dx = 2 \int_0^{\frac{\pi}{2}} \cos(n-1)x dx = 2 \left. \frac{\sin(n-1)x}{n-1} \right|_0^{\frac{\pi}{2}} =$$

$$\frac{2}{n-1} \sin(n-1) \frac{\pi}{2}, \forall n \in \mathbf{N}^*, n \geq 3.$$

e) Aplicând d), obținem $I_{2n+1} - I_{2n-1} = \frac{1}{n} \sin n\pi = 0, \forall n \in \mathbf{N}^*$, deci $I_{2n+1} = I_{2n-1}, \forall n \in \mathbf{N}^*$,

de unde $I_{2n-1} = I_1 = \frac{\pi}{2}$.

f) Folosind d), obținem $I_{2n} - I_{2n-2} = \frac{2}{2n-1} \sin(2n-1) \frac{\pi}{2} = -\frac{2}{2n-1} \cos n\pi$,

deci $I_{2n} = I_{2n-2} - \frac{2}{2n-1} \cos n\pi$, de unde $I_2 = I_0 - \frac{2}{3} \cos 2\pi = 2(1 - \frac{1}{3})$.

Notăm $P(n) : I_{2n} = 2 \left(1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \dots + (-1)^n \cdot \frac{1}{2n-1} \right), \forall n \in \mathbf{N}^*$.

$P(1)$ este adevărată și considerăm $P(k)$ adevărată, $\forall k \in \mathbf{N}^*$. Atunci

$$I_{2k+2} = I_{2k} + \frac{2}{2k+1} \cdot \sin(2k+1) \frac{\pi}{2} = 2 \left(1 - \frac{1}{3} + \dots + (-1)^k \cdot \frac{1}{2k-1} \right) + \frac{2}{2k+1} \sin(k\pi + \frac{\pi}{2}) =$$

$$= 2 \left(1 - \frac{1}{3} + \dots + (-1)^k \cdot \frac{1}{2k-1} + (-1)^k \cdot \frac{1}{2k+1} \right), \text{ deci } P(k+1) \text{ adevărată și, conform}$$

principiului inducției, $P(n)$ adevărată $\forall n \in \mathbf{N}^*$.

g) Din punctual f) rezultă $1 - \frac{1}{3} + \frac{1}{5} - \frac{1}{7} + \dots + (-1)^{n+1} \frac{1}{2n-1} = \frac{1}{2} I_{2n}$.

Aratam ca

$$\lim_{n \rightarrow \infty} I_{2n} = \frac{\pi}{2}. \text{ Avem } I_{2n} - I_{2n-1} = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin 2nx - \sin(2n-1)x}{\sin x} dx =$$

$$= \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{2 \sin \frac{x}{2} \cos \frac{4n-1}{2} x}{2 \sin \frac{x}{2} \cos \frac{x}{2}} dx = \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{1}{\cos \frac{x}{2}} \cos \frac{(4n-1)x}{2} dx = \frac{2}{4n-1} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{1}{\cos \frac{x}{2}} \left(\sin \frac{(4n-1)x}{2} \right)' dx =$$

$$= \frac{2}{4n-1} \left(\sqrt{2} \sin \frac{(4n-1)\pi}{8} + \frac{1}{2} \int_0^{\frac{\pi}{2}} \frac{\sin \frac{x}{2}}{\cos^2 \frac{x}{2}} \sin \frac{(4n-1)x}{2} dx \right) \rightarrow 0 \text{ deoarece funcția } h(x) = \frac{\sin \frac{x}{2}}{\cos^2 \frac{x}{2}} \sin \frac{(4n-1)x}{2}$$

este marginita pe $\left[0, \frac{\pi}{2} \right]$.